

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

8 ביוני 2016

1046

ב' בסיון התשע"ו

עמוד

1052 הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 178), התשע"ו–2016

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 178), התשע"ו-2016

1. תיקון סעיף 1 בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, אחרי ההגדרה "גמלה" יבוא:

"גמלת אזרח ותיק מיוחדת" – גמלת זקנה מיוחדת המשתלמת מכוח הסכם לפי סעיף 9;
2. תיקון סעיף 32 בסעיף 32(ז)(1)(א) לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "קצבאות הזקנה" יבוא "קצבאות האזרח הוותיק";
3. תיקון סעיף 205 בסעיף 205 לחוק העיקרי, בכותרת השוליים, במקום "לגיל זקנה" יבוא "לגיל פרישה";
4. תיקון סעיף 223 בסעיף 223 לחוק העיקרי, בהגדרה "מבוטח", בפסקה (4), במקום "בביטוח זקנה" יבוא "בביטוח אזרח ותיק";
5. תיקון כותרת פרק י"א בחוק העיקרי, בכותרת, במקום "ביטוח זקנה" יבוא "ביטוח אזרח ותיק";
6. תיקון סעיף 239 בסעיף 239(ב) לחוק העיקרי, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אזרח ותיק";
7. תיקון סעיף 240 בסעיף 240(ב) לחוק העיקרי, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אזרח ותיק";
8. תיקון כותרת סימן ג' לפרק י"א בחוק העיקרי, בסימן ג', בכותרת, במקום "ביטוח זקנה" יבוא "ביטוח אזרח ותיק";
9. תיקון סעיף 244 בסעיף 244 לחוק העיקרי –
 - (1) בכותרת השוליים, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אזרח ותיק";
 - (2) בסעיף קטן (א), במקום "קצבת זקנה" יבוא "המוזכה בקצבת אזרח ותיק";
 - (3) בסעיף קטן (ג), במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אזרח ותיק";

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק י"א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – החוק) עוסק, בין השאר, במתן קצבאות זקנה. ענף ביטוח זקנה הוא אחד מענפי הביטוח הוותיקים והחשובים במערכת הביטחון הסוציאלי של המדינה, והוא נועד להבטיח לתושבי ישראל הכנסה חודשית מובטחת לעת זקנה, באופן אוניברסלי ובלא מבחני הכנסה. ככלל, הזכאי לקצבת זקנה הוא תושב ישראל שהגיע לגיל הזכאות לקצבה לפי החוק, ובלבד שצבר תקופת אכשרה כנדרש בפרק י"א לחוק ושולמו בעדו דמי ביטוח. גיל הזכאות לגבר על פי החוק נע בין 67 ל-70 שנים ולאישה בין 62 ל-70 שנים, והכול בהתאם לחודש לידתם. כדי למנוע פגיעה ברגשות ציבור מקבלי קצבאות הזקנה, בשל הקונוטציה השלילית שעלולה להיות למונח "זקנה" המבחינה את מקבלי הקצבה כאמור מ"אוכלוסייה צעירה", מוצע להחליף את המונח "זקנה" בחוק במונח

"אזרח ותיק" כך שהמונח יתאר רק את הגיעו של האדם לגיל מסוים ולא את המצב הפיזי, החברתי והתעסוקתי של אותו אדם. המונח "אזרח ותיק" הוא מונח מקובל שנעשה בו שימוש ביותר ויותר חיקוקים, והוא מתייחס, ככלל, לתושבי ישראל שהגיעו לגיל פרישה. כאמור החלפת המונח מוצעת בחוק הן בהקשר של "קצבת זקנה" והן בהקשר של "ביטוח זקנה". נוסף על כך מוצע להחליף בחוק את המונח "גמלת זקנה מיוחדת" במונח "גמלת אזרח ותיק מיוחדת" כהגדרתו המוצעת בסעיף 1 לחוק בנוסחו המוצע. גמלה זו משתלמת מכוח הסכם לפי סעיף 9 לחוק, שנחתם בשנת 1988, ולפיו גם אוכלוסייה שאינה עונה על התנאים הקבועים בחוק לקבלת קצבת זקנה, יכולה להיות זכאית לגמלת זקנה מיוחדת ככל שהיא עומדת בתנאים הקבועים בהסכם.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשע"ו, עמ' 658.

10. בסעיף 245 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 245
- (1) בכותרת השוליים, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק" ובמקום "קצבת זקנה יחסית" יבוא "קצבת אורח ותיק יחסית";
- (2) בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק";
- (3) בסעיף קטן (ב), במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק".
11. בסעיף 246(א) לחוק העיקרי – תיקון סעיף 246
- (1) ברישה, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק";
- (2) בפסקה (1), במקום "בקצבת הזקנה" יבוא "בקצבת אורח ותיק".
12. בסעיף 248 לחוק העיקרי, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק".
13. בסעיף 249(א) לחוק העיקרי, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק".
14. בסעיף 251 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 251
- (1) בסעיף קטן (א) –
- (א) בהגדרה "סכום קצבת זקנה", במקום "סכום קצבת זקנה" יבוא "סכום קצבת אורח ותיק" ובמקום "גמלת זקנה מיוחדת לעולה המשתלמת לפי הסכם מכוח סעיף 9" יבוא "גמלת אורח ותיק מיוחדת המשתלמת לעולה";
- (ב) בהגדרה "גמלה נוספת לנכה", במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק", בכל מקום, במקום "קצבת הזקנה" יבוא "קצבת האורח הוותיק", במקום "לקצבת הזקנה" יבוא "לקצבת האורח הוותיק" ובמקום "קצבת זקנה לנכה" יבוא "קצבת אורח ותיק לנכה".
15. בסעיף 261 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 261
- (1) בכותרת השוליים, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק";
- (2) בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק" ובמקום "לקצבת הזקנה" יבוא "לקצבת האורח הוותיק";
- (3) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק";
- (4) בסעיף קטן (ג), במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק".
16. בסעיף 296 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב)(2), בכל מקום, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק".
17. בסעיף 310 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א)(1), במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק".
18. בסעיף 320 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 320
- (1) בסעיף קטן (ד), במקום "בקצבת זקנה" יבוא "בקצבת אורח ותיק" ובמקום "קצבת הזקנה" יבוא "קצבת האורח הוותיק";
- (2) בסעיף קטן (ה), בכל מקום, במקום "לקיצבת זיקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק", במקום "מקיצבת הזיקנה" יבוא "מקצבת האורח הוותיק" ובמקום "קיצבת הזיקנה" יבוא "קצבת האורח הוותיק";
- (3) בסעיף קטן (ח), במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק".

19.	בסעיף 335 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ט), במקום "ביטוח זקנה" יבוא "ביטוח אורח ותיק".	תיקון סעיף 335
20.	בסעיף 342(ג) לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק" ובמקום "גמלת זקנה מיוחדת המשולמת מכוח הסכם לפי סעיף 9" יבוא "גמלת אורח ותיק מיוחדת".	תיקון סעיף 342
21.	בסעיף 351 לחוק העיקרי –	תיקון סעיף 351
	(1) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק";	
	(2) בסעיף קטן (ג), במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק";	
	(3) בסעיף קטן (ו)2), במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק".	
22.	בסעיף 403 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ה), במקום "בקצבת זקנה" יבוא "בקצבת אורח ותיק".	תיקון סעיף 403
23.	בסעיף 406(4) לחוק העיקרי, ברישוד, במקום "ההסכם בדבר מתן גמלאות זקנה ושאיירים מיוחדות" יבוא "ההסכם שמכוחו משתלמות גמלאות אורח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות".	תיקון סעיף 406
24.	בלוח א' לחוק העיקרי, בחלק ד', בכותרת, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק".	תיקון לוח א'
25.	בלוח ט' לחוק העיקרי, בכותרת, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק".	תיקון לוח ט'
26.	בלוח י' לחוק העיקרי, בפרט 10, במקום "זקנה ושאיירים" יבוא "אזרח ותיק ושאיירים".	תיקון לוח י'
27.	בלוח י"ז לחוק העיקרי –	תיקון לוח י"ז
	(1) בפרט 47, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק" ובמקום "לגיל הזקנה" יבוא "לגיל המוכה בקצבת אורח ותיק";	
	(2) בפרט 48, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק";	
	(3) בפרט 49, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק";	
	(4) בפרט 50, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אורח ותיק";	
	(5) בפרט 51, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק";	
	(6) בפרט 52, במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק";	
	(7) בפרט 91, במקום "גמלת זקנה מיוחדת" יבוא "גמלת אורח ותיק מיוחדת" ובמקום "להסכם בדבר מתן גמלאות מיוחדות (להלן – הסכם זקנה מיוחדת)" יבוא "להסכם לפי סעיף 9 שמכוחו משתלמות גמלאות אורח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות (להלן – הסכם בדבר גמלאות אורח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות)";	
	(8) בפרט 92, במקום "להסכם זקנה מיוחדת" יבוא "להסכם בדבר גמלאות אורח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות";	
	(9) בפרט 93, במקום "גמלאות זקנה ושאיירים מיוחדות" יבוא "גמלאות אורח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות" ובמקום "להסכם זקנה מיוחדת" יבוא "להסכם בדבר גמלאות אורח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות".	
28.	בלוח י"ח לחוק העיקרי, בחלק ב' –	תיקון לוח י"ח
	(1) בשורה שעניינה סוג גמלה "זקנה ושאיירים", במקום "זקנה ושאיירים" יבוא "אזרח ותיק ושאיירים" ובמקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק";	

- (2) בשורה שעניינה סוג גמלה "הסכם זקנה מיוחדת", במקום "הסכם זקנה מיוחדת" יבוא "הסכם בדבר גמלאות אזרח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות".
29. בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950², בסעיף 10(ז), במקום "קיצבת זיקנה" יבוא "קצבת אזרח ותיק".
30. בחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954³, בסעיף 174, בהגדרה "גמלת הבטחת הכנסה", במקום "להסכם בדבר מתן גמלאות זקנה ושאירים מיוחדות" יבוא "להסכם שמכווח משתלמות גמלאות אזרח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות".
31. בחוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957⁴ –
- (1) בסעיף 4ב, במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אזרח ותיק" ובמקום "לקצבת הזקנה" יבוא "לקצבת האזרח הוותיק".
- (2) בסעיף 14, בהגדרה "גמלת הבטחת הכנסה", במקום "להסכם בדבר מתן גמלאות זקנה ושאירים מיוחדות" יבוא "להסכם שמכווח משתלמות גמלאות אזרח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות".
32. בפקודת מס הכנסה⁵, בסעיף 9(ג6) –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "קיצבאות נכות וזקנה" יבוא "קצבאות נכות ואזרח ותיק";
- (2) במקום "וקיצבת זקנה" יבוא וקצבת אזרח ותיק".
33. בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980⁶ –
- (1) בסעיף 5(א)(1), במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אזרח ותיק";
- (2) בסעיף 10ב, בכותרת השוליים, במקום "קצבאות זקנה" יבוא "קצבאות אזרח ותיק";
- (3) בתוספת השנייה, בטור א', במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אזרח ותיק".
34. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981⁷, בסעיף 78(טב), בפסקה (8), במקום "לקצבת זקנה" יבוא "לקצבת אזרח ותיק".
35. בחוק האזרחים הוותיקים, התש"ן-1989⁸, בסעיף 13א, בסעיף קטן (א1), במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אזרח ותיק".
36. בחוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992⁹ –
- (1) בסעיף 19א –
- (א) בכותרת השוליים, במקום "גמלאות זקנה ושאירים מיוחדות" יבוא "גמלאות אזרח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות";

² ס"ח התשי"י, עמ' 162; התשע"ד, עמ' 812.

³ ס"ח התשי"ד, עמ' 76; התשע"ה, עמ' 571.

⁴ ס"ח התשי"ז, עמ' 165; התשע"ו, עמ' 710.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ו, עמ' 876.

⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשע"ו, עמ' 611.

⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 208; התשע"ו, עמ' 252.

⁸ ס"ח התש"ן, עמ' 26; התשע"ו, עמ' 624.

⁹ ס"ח התשנ"ב, עמור 205; התשע"ה, עמ' 292.

(ב) במקום "ההסכם בדבר מתן גמלאות זקנה ושאיירים מיוחדות" יבוא "ההסכם שמכוחו משתלמות גמלאות אורח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות";
(2) בסעיף 21, בסעיף קטן (ב)(3), במקום "הסכם בדבר גמלאות זקנה ושאיירים מיוחדות" יבוא "הסכם שמכוחו משתלמות גמלאות אורח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות".

37. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994¹⁰ –

(1) בסעיף 8(א1)(2), בפסקת משנה (ג)4), במקום "קצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק";

(2) בסעיף 14 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) במקום ההגדרה "קיצבת זקנה מיוחדת" יבוא:

"גמלת אורח ותיק מיוחדת" – כהגדרתה בחוק הביטוח הלאומי;

(2) בהגדרה "קיצבת זקנה", בכל מקום, במקום "קיצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק" ובמקום "קיצבת זקנה מיוחדת" יבוא "גמלת אורח ותיק מיוחדת";

(ב) בסעיף קטן (ה), בכל מקום, במקום "קיצבת זקנה" יבוא "קצבת אורח ותיק" ובמקום "לקיצבת זקנה מיוחדת" יבוא "לגמלת אורח ותיק מיוחדת".

38. בחוק התגמולים לחסידי אומות עולם, התשנ"ה-1995¹¹, בסעיף 7(ב), במקום "ההסכם בדבר מתן גמלאות זקנה ושאיירים מיוחדות" יבוא "ההסכם שמכוחו משתלמות גמלאות אורח ותיק מיוחדות וגמלאות שאירים מיוחדות".

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי

תיקון חוק התגמולים לחסידי אומות עולם

¹⁰ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156; התשע"ו, עמ' 249.
¹¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 436; התשס"א, עמ' 401.

